Välfärdsområdesstyrelsen 26.10.2026

Svar på den av ledamot Laine och 32 andra ledamöter inlämnade fullmäktigemotionen om utveckling av hänvisningen till vård för fetma (VOF)

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Mustakari-Ilovuori Anu
Kongas Laura
Kiuru Valtteri

Beslutsförslag

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på fullmäktigemotionen:

I fullmäktigemotionen föreslås att nuläget för vårdstigarna och hänvisningen till vård vid fetma samt personalens behov av fortbildning bedöms. Vidare föreslås att personalens kompetens stärks och att vårdstigarna görs mer synliga för klienter och yrkespersoner.

Fetma är en betydande folkhälsoutmaning som ökar risken för långvariga sjukdomar och behovet av tjänster. Att förebygga och tidigt identifiera fetma samt erbjuda handledning om levnadsvanor och vård utifrån individuella behov ingår i välfärdsområdets arbete för att främja hälsa och välfärd.

Vården vid fetma bygger på en bedömning av klientens samlade situation och vårdbehov, gemensamt uppsatta mål samt vid behov multiprofessionellt stöd och uppföljning. I vården beaktas levnadsvanor, psykiskt välbefinnande, associerade sjukdomar och klientens egna resurser.

Nuläget för vårdstigarna och hänvisningen till vård vid fetma

Västra Nylands välfärdsområde har flera tjänster som stöder arbetet med att förebygga fetma, kontrollera vikten och förändra levnadsvanorna.

Klienter kan hänvisas till det fritt tillgängliga innehållet i Hälsoviktshuset och, med läkarremiss, till programmet för hälsosam bantning. I den digitala tjänsten Lunna finns bland

annat egenvårdsstigarna Skapa en motionsvana, Ät hälsosamt och Sov bättre. Psykportens egenvårdsprogram och vid behov HUS nätterapi för hetsätning stöder kontrollen över ätandet. Dessutom finns kommunernas motionsrådgivningstjänster att tillgå.

Näringsterapeuter erbjuder grupphandledning för klienter som har ett BMI över 30 eller riskerar att insjukna i typ 2-diabetes. Till individuell handledning hänvisas klienter som har ett BMI över 35 och en associerad sjukdom, klienter som har ett BMI över 40 samt klienter för vilka en fetmaoperation planeras.

Handledning om fetma ges vid mottagningsbesök på hälsostationerna när fetman har samband med den sjukdom som besöket gäller eller med vården av sjukdomen. En bedömning av läkemedelsbehandling eller operation vid fetma görs vid ett läkarbesök.

Välfärdsområdet deltar i arbetet med servicekedjan för vård av vuxna med fetma inom HUS-området för att främja enhetliga arbetssätt och vårdstigar som fungerar tillsammans.

Det finns flera tjänster, men de bildar fortfarande en delvis splittrad helhet, och hänvisningen till vård sker inte på ett enhetligt sätt inom alla tjänster. Kännedomen om tjänsterna och arbetsfördelningen mellan yrkespersonerna behöver förbättras, och vårdstigarna behöver göras mer synliga. Syftet är att klienter som behöver vård ska identifieras och i rätt tid hänvisas till tjänster som motsvarar deras behov samt att den överenskomna uppföljningen ska genomföras.

Utveckling av personalens kompetens

Att ta upp frågan om fetma på ett klientorienterat sätt som minskar stigmatiseringen kräver kunskap om fetma, vården vid fetma och de tjänster som finns att tillgå.

En handbok i handledning om levnadsvanor för yrkespersoner är under beredning. Handboken ska bidra till enhetliga arbetssätt och stöda bland annat användningen av motiverande samtal. Dessutom kan teamet med ansvar för fortbildning förbereda intern fortbildning om hur man tar upp frågan om fetma på ett sensitivt sätt, identifierar servicebehov och hänvisar klienter till vård.

Ökad synlighet för vårdstigarna

Det är motiverat att göra vårdstigarna mer synliga så att klienter och yrkespersoner hittar tjänsterna och det blir tydligare hur klienterna hänvisas till dem.

Den egenvårdsstig för handledning om levnadsvanor som utvecklas i Lunna samlar tjänster som är lättillgängliga för klienten. AINO, en applikation som stöder yrkespersonernas arbete med proaktiv hälso- och sjukvård, beräknas tas i bruk inom 1–2 år. Applikationen ger medarbetarna möjlighet att ta del av uppgifter om invånarnas hälsotillstånd på befolkningsnivå och rikta insatser utifrån dessa uppgifter. Detta stöder identifieringen av riskpatienter och vägledning i rätt tid.

Digitala egenvårdstjänster kompletterar det stöd som ges vid mottagningsbesök och i grupper. De ersätter dock inte en yrkespersons individuella bedömning när klienten har betydande associerade sjukdomar, begränsningar i funktionsförmågan eller behov av intensifierad vård.

Bedömning och fortsatta åtgärder

Motionens mål ligger i linje med välfärdsområdets nuvarande tjänster och det pågående utvecklingsarbetet.

I stället för att skapa en separat, ny vårdhelhet bygger utvecklingsarbetet på befintliga strukturer och inriktas på att göra tjänsterna lättare att hitta, stärka personalens kompetens och främja en ändamålsenlig hänvisning till vård.

Centrala utvecklingsåtgärder framöver är att:

· utveckla och använda egenvårdsstigen för handledning om levnadsvanor i Lunna och AINO-tjänsten,

· ta i bruk handboken i handledning om levnadsvanor samt ordna fortbildning i motiverande samtal och i att ta upp frågor på ett sensitivt sätt, och

· fortsätta samarbetet kring servicekedjor inom HUS-området och arbetet med enhetlig vårdpraxis.

Åtgärderna genomförs i enlighet med Västra Nylands välfärdsområdes strategi och inom ramen för organiseringen av tjänsterna som helhet och de tillgängliga resurserna. De stöder strategins prioriteringar: förebyggande arbete, tidig identifiering, tjänster i rätt tid, användning av digitaliseringens möjligheter samt klientorienterade och jämlika arbetssätt.

Dessutom beslutar välfärdsområdesstyrelsen föreslå välfärdsområdesfullmäktige att välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigemotionen för kännedom och

2. konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Ledamot Laine samt 32 andra ledamöter lämnade vid välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde den 9 juni 2026 § 50 in en motion om att utveckla hänvisningen till vård vid fetma

Behörighet

Enligt 26 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att lämna in motioner i frågor som hänför sig till välfärdsområdets verksamhet. På en motion som inte påverkar budgeten och som undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfärdsområdesstyrelsen så fort som möjligt men senast ett halvt år efter att motionen lämnats in förelägga ett svar för behandling i välfärdsområdesfullmäktige.

Bilaga

1 Ledamoten Laine och 32 andras fullmäktigemotion om att utveckla vårdhandledningen för behandling av fetma

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria